

Lucie BIELICKÁ
Orientální tanec v kontextu západní
a arabské islámské společnosti
Rigorosní práce

Posudek školitele:

Předmětem předkládané práce je popis vývoje tzv. orientálního tance v posledních cca 150 letech a názorů na něj v domácím prostředí, především v Egyptě, a jeho vnímání a proměn v kultuře tzv. Západu. Je to problematika v pohledu obou stran rozporuplná, často negativně nahlížená se strany egyptských muslimů, Arabů, jejichž kultury je však nesporně trvalou součástí, zatímco jako součást orientálního exotismu je ochotně přijímána svými diváky z onoho tzv. Západu.

Tato práce je, tuším, prvním vážným pokusem postihnout vývoj tohoto druhu vizuálního umění v Egyptě, země, kde se s ním v muslimského prostředí setkávali Evropané nejdříve (již dříve se s „orientálním“ tancem setkávali Britové v Indii a jejich překvapení z něho nepochybně působilo i později v arabských zemích, resp. v Egyptě). Významnou součástí této studie je postižení změny tohoto umění s hlubokými lidovými kořeny do umění, které sice z lidových kořenů vyrůstalo, ale změnilo se v oblíbenou součást kulturního vyžití cizinců – Evropanů, příslušníků koloniální moci - a postupně bylo vyváženo do zahraničí, kde žije svým životem ovlivňováno jinými tanci a jinou hudbou než byla jen ta tzv. orientální.

Své pojednání autorka rozdělila po stručném úvodním slově, v němž stručně shrnuje obsah jeho jednotlivých osmi kapitol, do tří tematických celků – úvodního, centrálního a závěrečného. Úvodní tvoří dvě kapitoly, z nichž první uvádí tzv. orientalismus jako hlavního prostředníka přeměny lidového tance v tanec podle vkusu jeho neorientálních „konsumentů“, a druhá podává zasvěcený pohled na sociální postavení ženy v Egyptě v 19. a 20. století. Střední část ve čtyřech kapitolách velmi výstižně zkoumá společenskou úlohu a postavení tanečního umění v domácím prostředí – jako prostředku obživy, vztah domácího obyvatelstva k němu, společenskou situaci tanečnic a jejich sebereflexi. Závěrečná část rozdělená do dvou kapitol se zabývá přesunem záliby v orientálním tanci mimo východní země – do Evropy a následně také do Spojených států amerických.

Náročné a obsáhlé, mnohostranné thema je podle mého soudu zpracováno velmi zdařile a zajímavě, se zřejmým autorčiným badatelským zaujetím. To způsobilo, že pracovala na svém tematiku samostatně, s vlastním pohledem na ně. Opírala se přitom o solidní informační základ tvořený převážně nejnovějšími studiemi (seznam použité literatury na ss. 87 - 89). Bo-

hatý poznámkový aparát doplňuje vhodně vlastní výkladový text a způsob odkazování na použité práce a způsob citování z nich je na obvyklé formální úrovni.

Práci doplňuje text (arabský s překladem) dotazníku (elektronicky na stránkách Kwik Surveys) zkoumajícího vztah arabských muslimů k tzv. orientálnímu tanci spolu s jeho vy-
nocením (ss. 90 - 98) a uzavírá ji obrazová příloha (ss. 99 – 106) s reprodukcemi historických vyobrazení tanečnic a řadou portrétů tanečnic z doby moderní a současné, o kterých se v práci samé také hovoří.

K práci nemám žádných připomínek, protože všechny možné moje poznámky byly projednány během přípravy konečného znění práce. Práci jsem přijal jako úspěšný výsledek autorčina studia a jako práci, splňuje všechny požadavky po stránce formální, methodického zpracování jejího problému a presentace výsledků.

Práci považuji po všech stránkách za vhodnou pro její další projednání a obhajobu s odpovídajícím hodnocením.

V Praze dne 12. dubna 2012..